

Mézeskalács

63. évfolyam • 2015. április • Ára 50 dinár

Köszöntő

Lassan, de biztosan érzékel a tavasz mindannyiunk örömére. A jó idő beálltával egyre többet tartózkodunk kint a szabadban. A természet is zöld ruhába öltözik, s ilyenkor ki ne szeretne végigsétálni a parkban vagy a kertben? De nem csak a növények látványa lehet élvezetes, gondot viselni róluk is kellemes időtöltés. Ha még nem próbálkoztatok a kertészkedéssel, növényültetéssel, itt az idő, hogy felfedeztél, milyen jó móka is lehet napról napra kísérni, hogyan bújnak elő a földből a zseme hajtások. Az áprilisi Mézessel ehhez adunk kedvet, legyetek ti is kis kertészek, és gondozzátok lelkiismeretesen a kedves növényeket!

A júniusi rajzpályázatra tengerről készült alkotásokat várunk. Sok érdekes élőlény lakik a tengerfenéken, nem csak halak. Ott van például a különös kinézetű polip, de ti is biztosan fel tudtok sorolni még néhányat. Rajzoljátok le őket!

Bizonyára már nagyon várjátok a nyuszi érkezését. Kíváncok vidám és kellemes ünnepeket, a locsolóknak pedig sok piros tojást!

Kriszti

Rajzpályázat

Májusra:

- Édesanyám
- Kacsalábon forgó vár

Júniusra:

- A tenger élővilága

Szárnypontogató:

- Az én anyukám/nagymamám
- Mesék, versek

Helyesbítés

Márciusi számunkban a 13. oldalon elírás történt. Jákity Leila a J. J. Zmaj iskola tanulója, és nem a Jovan Mikić iskoláé. Ugyanebben a számunkban a 19. oldalon megjelent rajzot nem Masa Dániel, hanem Masa Dávid készítette. Az elírásokért elnézést kérünk.

Fedőlap: Somogyi Dóra, 3. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■

■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadó: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Botza Gyarmati Krisztina** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ ☎ 021/475-400-8 ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

■ URL: <http://www.jopajtas.info>, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya. Tel/fax: 021/557-304 ■ e-mail (csak laprendelési ügyekben): plasma@magyarszo.com

■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■ Honlap-megjelenítés: www.tippnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Bulyovcsity Andrea, 5 és fél éves, Majsai Úti Óvoda, Szabadka

A Tavaszlány

Nézd, a Tavaszlány
réteket járva
Nap ragyogását
hinti a tájra!

Nárciszok selymét
gyűjti csokorba,
szirmokat szór
a csipkebokorra.

Orgona kékjén
lebben a fátyla,
illatok szállnak
lengé hajába.

Tücskökkel játszik
csillagos éjen,
s elpihen borzas
pázsit ölében.

Mentovics Éva

Néphagyományok

Húsvét

A megújulás, a tavasz, Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe a húsvét. Mozgó ünnep: a március 22-étől április 25-éig terjedő napok egyikén, a napéjegyenlőséget követő holdtöltésre következő vasárnap tartjuk.

A tavaszi ünnepkör kezdete – a hamvazószerda – egybeesik a farsangi időszak végével. A finom ételeket és a mulatozásokat a negyvennapos böjti időszak követi.

A húsvétot megelőző vasárnapot virágvasárnapnak, az azt megelőző hetet pedig virághétnak nevezzük, mert ekkor kerül a legtöbb virágmag a földbe.

Virágvasárnap több helyen játszották, és néhány településen még ma is üzik a kapusvonulós játékokat. Ezek közül a legismertebb a Bújj, bújj, zöld ág... című játék.

Húsvét másnapja a vízbevető, a vízbehányó vagy közismertebb nevén a húsvéthétfő. Ez a nap a magyarok lakta területeken olyan hagyományról híres, amelyet csupán Európa néhány országában ismernek. A húsvéti locsolásnak a víz tisztító erejébe vetett hit az alapja. Faluhelyeken a kútból merített hideg vízzel locsolták meg a leányokat, mégpedig

egy teli vödörrel. A városokban a szódásüveg és a kölnis locsolás terjedt el leginkább. Mindkettő jutalma a piros tojás.

Kialakultak olyan játékok is, amelyeket a tavaszi ünnepkör alatt üztek. Ezek közül néhány: a mancsózás, métázás, dólézés és a kutya-sutu.

Kutya-sutu (vagy cserkabola, forgó malom, ördögmotolla)

Beástak a földbe egy vastag faoszlopot úgy, hogy a föld felszíne felett kilátsszon egy méter belőle. Ebbe fúrtak egy lyukat, amelybe egy nyakszeget helyeztek, majd a szegre egy 4-5 méter hosszú gerendának a közepét illesztették rá. A gerenda két végére felült egy-egy fiú, akiket a társaik addig mozgattak, pergettek, amíg ők el nem szédültek.

Karikázó

A leányok egyik kedvenc időtöltése a karikázás volt. Ezt a táncot nem zene kísérte, hanem énekszó. A tánc lépései, sebessége és a hozzájuk tartozó énekek falvanként változtak.

Játék

Bújj, bújj, zöld ág

(nyulacskás változat)

s

Bújj, bújj, zöld ág, Zöld le - ve - lecs - ke.

A nyu - lacs - ka ki - csi - ke, Ha - ját fon - tam hat ág - ra.
A - ga - ra - mat fá - raszt - ja, Par - tig é - rő fá - tyol - ba.
Né - kem is volt kis - lá - nyom, An - nak ad - juk Ju - lis - kát,

Ki fel - kö - ti bocs - ko - rát.

Bújj, bújj, zöld ág,
Zöld levelecske,
A nyulacska kicsike,
Agaramat fárasztja,
Nékem is volt kislányom,

Haját fontam hat ágra,
Partig erő fátyolba,
Annak adjuk Juliskát,
Ki felköti bocskorát.

A játékosok párosával, kézenfogva sorakoznak fel egymás mögé. Az első pár felemelt karjai alatt bújnak át a többiek, miközben éneklük a dalt. A „bocskorát” szónál a kapu lezárul, és az első pár, amelyik nem tudott átmenni a kapu alatt, válik az új kapuvá. (Tehát ebben a játékban nem a játékosokat kerítjük be a kapuval, hanem egy pár előtt zárul le a kapu.)

Én kis kertész legény vagyok

Én kis kertész legény vagyok,
Rózsavízzel locsolgokodok.
Úgy locsolom a lányokat,
Mint kertész a virágokat.

Én kis kertészlegény vagyok,
Virágokat locsolgatok.
Azt hallottam, hogy egy rózsza
El akar hervadni.
Szabad megöntözni?

(locsolóvers)

Néma tulipán

Mondanom sem kell, mert mindenki tudja, hogy a virágok az illatukkal beszélgetnek. Amelyik virágnak nincsen illata, az néma.

Ilyen a tulipán is. Még suttogásnyi illata is alig van egyik-másiknak.

De nem volt ez mindig így, nem bizony. Valamikor, a kezdet kezdetén, úgy illatozott s olyan külön s külön illattal minden virág, hogy a méhek már jó hájtásnyiról megérezhették, „meghallhatták”, merre van a rezeda, a jácint vagy éppen a tulipán.

De volt egy kertész, egy nagyon sürgő-forgó emberke. Szakálla térdét verte a fejében fészkelő nagy bölcsességtől.

Volt ennek a fura kertésznek egy csodálatosan szép virágoskertje, telides-teli mindenféle fajta, szebbnél szebb, illatosabbnál illatosabb virággal. Örül a kertész a kertjének, művelte is tőle telhetően. Öntözte, kapálta, karózta, nyeste. Csak

azzal nem volt kibékülve, hogy ahány virág, annyi illat. Bántotta az orrát az illatok sokasága. Egyedül a bazsalikom illatát szenvedhette. S elhatározta, hogy bazsalikomillatúvá varázsolja az egész kertet.

Bazsalikomillatúvá minden virágot.

Megszeppentek a virágok, amikor kertészük szándékát megneszelték. Tudták, hogy amit a fejébe vesz, abból nem enged. Tűzön-vízen keresztülviszi.

Kis Anett, 2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

De maguk a bazsalikomvirágok sem örültek.

Hogy jöhet ahhoz például holmi kis, kavicsok közt kapaszkodó puska-porvirág vagy – rágondolni is rossz – a szagos müge, hogy egyszerre csak bazsalikomillatú legyen?

Féltékenyek lettek az illatukra.

Szomorúság szállott a kertre, amikor megjelent a kertész egy hatalmas szivókával, meg egy ennél is hatalmasabb illatpumpával.

Legelőször a tulipán illatát szívta ki. Majd vette a pumpát. De a tulipán ökölbe zárta szirmait, s megrázta magát. Hiába

mesterkedett a kertész, a bazsalikomillat nem fogott a tulipánon.

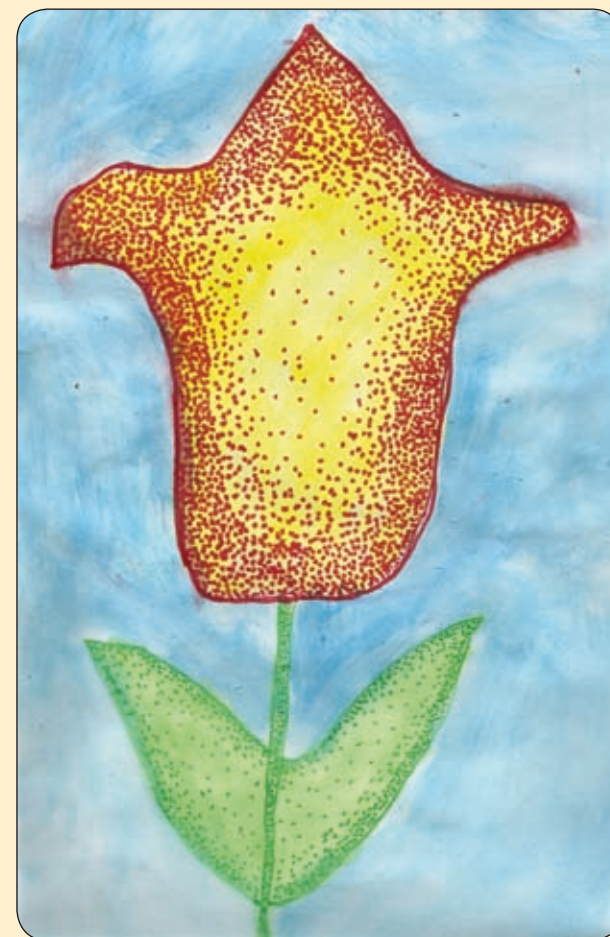
Dühbe jött, toporzékolt a kertész. Ollóval, késsel, sarlóval, kaszával fenyegetőzött. De hiába.

A tulipán inkább néma maradt. De nem vette föl a bazsalikom illatát.

Hanem elkezdett csodálatosabbnál csodálatosabb színekben pompázni. Illat helyett most gyönyörű színekkel mutatta az utat az elbizonytalanodó méheknek, pillangóknak és más röpdöső szorgoskodóknak.

Meghökken a kertész. Elámult, még a száját is tátva felejtette a nagy álmélkodástól. A megmaradt illatú virágok pedig valóságos illatzivatart zúdítottak rá. Tikogni sem volt ideje a kertésznek. Úgy maradt, ahogy volt, ámultában. Most is ott áll, kerti törpévé zsugorodva. A tulipánok gyönyörűbbnél gyönyörűbb színekben pompázva némán mosolyognak össze a feje fölött.

Kányádi Sándor

Kis Petra, 2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Mókus Péter kiskertje

A napos, déli domboldalon már kinyitotta sok sárga ernyőjét a som, amikor Mókus Bence bácsi egy szép napon az odúablakon kinézett...

Ó, mennyi szépet látott! A nedves ágakon ezernyi nap-sugár táncolt! A parti füzek sok kis bozontos barka bolyhosodott, mint megannyi icipici nyuszi farka!

Kék ibolya és sárga kankalin virult a réten meg a tavaszi vizek partjain. Vidáman énekeltek a hazatért madarak.

– Gyerekek! Ki az ágybú! – kiáltotta Bence bácsi. – Jó volna ott lent egy kiskertet csinálni, hogy barátságosabb legyen az odunk tája!

A három kismókus ujongva, kiabálva dobálta le a mohapaplant. A lusta Peti is tüstént felpattant:

– Kertet? Pompás! Úgye most mindjárt megcsináljuk? Az őzeknek, rókáknak leesik majd az álluk, ha erre járnak!

A kis Balázs már magyarázta anyukának, hogy ő milyen szép kertet kerekít. Alig bírta izgalmában lenyelni a finom reggelit.

Az okos kistestvérke, Mókus Panna, tüstént keresni kezdte: van-e locsolókanna, ásó, kapa, gereblye.

– Van ám, kicsim, eredj le a fa alatti mély gyökérpincébe! – felelte Bence bácsi, mert

arra volt kíváncsi, hogy fél-e a kislánya a sötétben.

Nem félt az! Okos volt! Le ment, és hozta szépen a kikapát, kisásót. Addigra Peti is, meg Balázs is lemászott a nagy fa derekáról. Szaladtak ki a napra, keresték, hol van egy jó földdarabka, hogy kiskertnek felássák.

Mosolygott Bence bácsi, mozgatta bajuszkáját. A mókuskák szorgalma neki is tetszett.

– Meglátjuk, kié lesz a leg-szebb!

– Itt legyen Petié! – és mindjárt kijelölte a kert helyét egy pálcikával.

Ez lesz Pannié – most legalább meglátom, hogy milyen ügyes a kislányom!

– Itt meg a tiéd, nézd, Balázska!

– Tündérkert lesz az, akárki meglássa! – mondta büszkén a legkisebbik, és mindjárt neki látott, hogy elkészüljön estig.

Forogtak a kisások, fordult a sok rögcse, de Peti tenyerét az ásó nyele törte, hamar melege lett, s a bükkfa árnyékában pihent egy keveset. Lám, nem is hitte volna, hogy egy kertésznek ilyen sok a dolga!

Ezalatt Pannika az édesanyját kérte, hogy adjon sok virágmagot a köténye zsebébe, rezedát, violát, petúniát. Azokat elültette szépen

sorba, utána friss vízzel meg is locsolta, és tulipánhagymát is rakott a puha földbe vagy egy tucatot.

Peti látta, hogy mit csinált, de ajkát biggyesztve legyintett:

– Mikor lesz abból még virág?!

A kis Balázs megállt egy percre. Ő is elfáradt már.

– No, persze! Csinálhatnánk ezt okosabban is! – És nagyot nevetett a kis hamis.

– Tudom már, Péter! A kertésznek is ész kell, s mindjárt virul a tündérkertje! Minek megvárni, míg a mag kikel? A réten ezrivel hajlik a sok virág a szélbe, csak el kell menni érte!

Máris szaladt, ahogy csöpp lába bírta:

– Apu! Hol a talicska? Ráfektetett kisásót, kikapát, s hajrá! Tolta is ki a rétre... Tengernyi virágot talált! A legszebbeket szépen körül-ásta, és gyökerestül kiemelte, úgy rakta fel a talicskára.

A nagy munkát hűmmögve nézte Péter.

Nem! Ez sem jó! A sok sáros gyökérrel szép bundácskáját kente össze, és kétszer annyit ásott a kisöccse! Minek is az a sok piszkos föld alatti ág-bog? Anélkül sokkal szebbek a virágok!

És homlokára koppintott vidáman:

– Ohó, butuskák! Csak fáradjatok! Estére fájni fog a hátatok, de bezzeg én már ki-találtam, hogy mit kell tenni!

Gyorsan hazaszaladt, hozott egy jó nagy kerek kosarat, és sebbel-lobbal, ahogy érte, a sok réti virágot mind letépte. Szedett kökörcsint, habszegfűt, fehér virágú tözikét, egy korai árvácskát sem kímélt, aztán a sárga mezei tyúktaréj is belekerült a kosárba. Vitte a sok virágot, remegő rezedát nagy diadalmasan a napos réten át.

Csöppet sem fáradt, inkább dudorászott. Örült, hogy milyen jó dolgot csinált, aztán vágott magának egy hosszú pálcikát. Kiskertje földjét azzal mind kifúrta, s a virágokat sorba beledugta. Virult a kert egy pillantás alatt!

A fél erdő összeszaladt, és Panni összecsapta kis kezét:

– De szép! Peti, ezt hogy csináltad?

Peti dölyfösen nézte, hogy Panni kiskertjében semmit se mutatnak a virágágyak, a kis Balásznak meg hátra van még rengeteg sok munka, nagyon szuszog, piheg, talán már meg is unta.

– Gyere, apu! – kiáltott Mókus Péter – az én kertem a legszebb, nem is mérhető össze senkiével!

Bence bácsi tüstént oda-jött, de csodálatosképpen egy szót sem szólt, csak hűm-mögött. Peti unszolta:

– Apu, szólj!... Nem értem, a kiskertemet miért nem dicséred?

Az öreg mókus bácsi furcsán nézett, pici szemei gyanúsán ragyogtak, míg végül így szólt:

– Kisfiam, majd holnap!

– Holnap?

– Az ám! A rendes munka nem egy napra készül!

Volt izgalom, míg másnap a piros hajnal nappallá nem sápadt, s a rigó ébresztőt

nem füttyörészett! Akkor Peti a kiskertjére nézett, s a lélegzete is elállt! Azt hitte, rosszát álmodik – meg is csípte magát! – de mindhiába, mert hervadtan feküdt a kert minden virága.

A hős kertésznel eltörött a mécses, kis mancsát nyomkodta könnyes szeméhez:

– Gonosz varázsló tette ezt! – zokogta –, biztosan belebújt egy nagy bokorba, s amint aludni mentem, virágaimat lekaszalta menten!

A testvérek hallgatták szívszorongva. Balázs részvéte jeléül az ujjacskáját szopta, míg meg nem szólalt Bence bácsi:

– A lustaságod volt a rossz varázsló, mert lám, a hamar munka sohasem igazán jó! A leszedett virág csak egy napig, ha él, elhervad, szárad, elviszi a szél. Hiába szép, hiába illatos... kell az a maszatos, erős, kis földbe markoló gyökér! Szavaira szepegő csend lett. A pajkos rigó sem füttyentett, úgy figyelte, hogy mi is történt? De Peti szépen letörölte könnyét, és irulva-pirulva, de zokszó nélkül újra munkához látott. Most már magot rakott a puha földbe, nem letördelt virágot...

Egyszer később, amikor arra jártam, tulajdon két szememmel láttam, hogy a magocska mind kikelt, s egy vidám, hosszú nyáron át virárgzott a pompás kicsi kert...

Fésűs Éva

Bukta Bernadett, 2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

A kis kertész

Kora reggel talpon vagyok,
kis kertembe kiszaladok,
várnak énrám a virágok,
rózsák, szegfők, tulipánok.

Hogyha beszélni tudnának,
tán jó reggelt kívánnának,
hangos szóval köszönnének
szomszéd kertnek, napnak, szélnek.

De én így is értem őket,
látom, milyen vígan nőnek,
látom, milyen vígan élnek –
színnel, illattal beszélnek.

Este alusznak a fák is,
mind elalszik a virág is,
nincs paplanuk, nincs párnájuk,
mégis gyönyörű az álmuk.

Zelk Zoltán

Barna-Sára Máté, 5 éves, Budiszava

Kertecském

Hogyha egyszer sok pénzem lesz,
veszek három kertecskét,
kertecskémbe sok virág lesz,
méhek főznek mézecsket.

Mézecsket a jó teámba
becsorgatom, úgy járom
három kerten keresztül a
szárnövesztő szép táncom.

Szárnövesztő varázsigét
dúdogatok, dúdogok.
Irigykednek a tündérek,
nahát, milyen szép dolog!
Hatalmas lesz három kertem,

bennük a hold hálót sző,
létráról néz rá a napra,
s róla felhőpárna nő.

Felhőpárnán tündérnépek
egész nap csak ugrálnak.
Ráfeküdhet, aki jó volt,
szót fogadott anyának.

Hogyha aztán elfáradok,
s megunom sok pénzemet,
aranyesőt zúdítok le,
hogy majd nagyot nézzetek!

Hétfvári Andrea

Fehér Viktória, 3. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka

Cinkler Leon, 3. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka

Én kis kertet kerteltem

Magyar népdal

♩ = 84

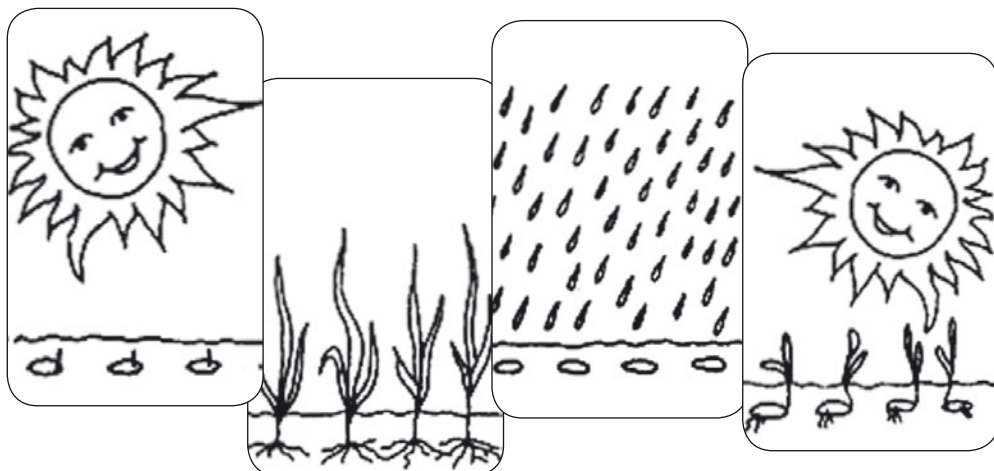
Én kis ker - tet ker - tel - tem, ba - zsa ró - zsa - t ül - tet - tem.

5 Szél, szél fúj - do - gál - ja, e - ső, e - ső ve - re - ge - ti, hú!

Én kis kertet kerteltem,
Bazsarózsát ültettem.
Szél, szél fújdogálja,
Eső, eső veregeti,
hú!

A gyerekek körbejárnak, a „hú”-ra leguggolnak.

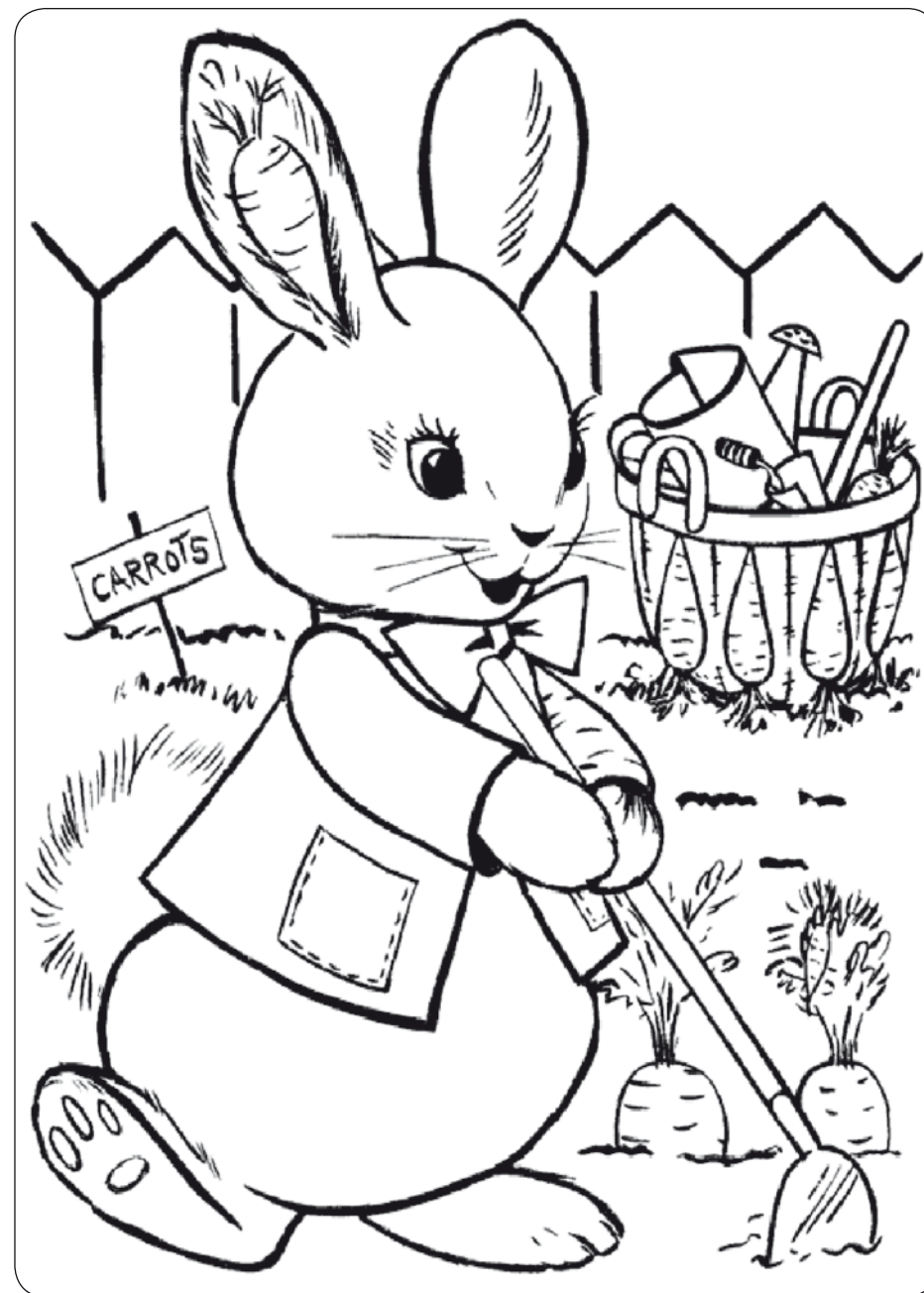
A mag fejlődése

Rakd helyes sorrendbe a képeket, ahogyan a magból növény lesz!

Színezd ki!

A csipogó hímes tojás

Egy húsvét reggelen nyuszimama így szólt fiacskájához:

– Kisfiam! Segíts nekem, légy szíves! El kellene vinni egy tojást a Piros utcába, hogy piros tojás készüljön belőle.

– Mindig én! – dohogott nyuszika, de azért engedelmesen elindult. Ment, mendegélt, aztán szökdécselt, aztán azt játszotta, hogy feldobja és elkapja a tojást. Közben nagyokat nevetett és kurjongatott, egyre jobban érezte magát. Egészen a következő pillanatig. Ekkor ugyanis nem sikerült a dobás, jobban mondván az elkapás, a tojás az utcakövön kötött ki. Azt pedig mindenki tudja, hogy ilyenkor mi történik! Na, mi? Bizony, a tojás eltörött. A belseje kifolyt, a tojás-héjak, mint valami kirakójáték széthullott darabjai, szanaszét hevertek a földön. A nyúlgyerek bánatosan lógatta a füleit, és azon töprengett, mihez kezdjen most.

Eközben a baromfiudvar hátsó szegletében örömteli esemény történt. Tyúkanyó, aki már hosszú, hosszú ideje melengette tojásait, halk csipogást hallott az egyik belsejéből. Rögtön tudta, hogy ez mit jelent. Az egyik csemetéje hamarosan kibújik szűkké vált otthonából. Segített feltörni a tojás-héjat, és a sárga gombolyag kigurult a tojásból. Hamarosan követte a többi is, és immáron öt pelyhes kiscsibe téblábolt tyúkanyó körül.

Már csak egy tojás maradt épen a fészeken.

Ezt az egy tojást vette észre Nyuszika. Megörült a szerencsének, benyúlt a kerítés alatt, és boldogan vitte magával kincsét. Mire tyúkanyó visszafordult, már csak hűlt helye volt hatodik gyermeke bölcsőjének.

– Kotkodács, kotkodács, hol a hatodik tojás? – kotyogott bánatosan, és izgatottan totyogott a fészek körül.

Nyuszika közben odaért a Piros utcába, és hamarosan át is vehette a pirosra festett hímes tojást. Óvatosan vitte visszafelé. Vigyázott, hogy el ne törjön, nyuszimama vihesse a gyerekeknek.

Igen ám, de éppen mikor a baromfiudvar mellé ért, különös dolog történt! A tojás csipogni, majd repedezni kezdett. Nyuszika megállt ijedtében, elhűlve meredt a különös hímes tojásra. Néhány perc múlva pedig már csak a piros tojás-héj eltörött darabjai emlékeztették arra, honnan is tart éppen hazafelé. A tenyerén egy sárga kiscsibe pihegett.

– Mama! Mama! – sipogta a kicsi, mire a felbőszült tyúkanyó oroszlánként rontott a nyúlgyerekre. Alaposan helybenhagyta, és csak akkor volt hajlandó meghallgatni, hogy mi is történt valójában, mikor visszakapta elveszett gyermekét.

Végül minden jól végződött. Tyúkanyó megbékélt, sőt adott egy ajándéktajást a póruul járt nyuszinak. Húsvéti nyusziéknál azóta is emlegetik, hogy is volt az, mikor a hímes tojás csipogni kezdett.

K. László Szilvia

Hímes árnyak

Serénykedik a kis nyuszi,
ecset van a kezében.
Megérkezett a tyúktajás
zötyögve társzekéren.

A fű fölött, a lomb alatt
ajándékok hevernek,
kopogtat már az alkonyat,
csodára vár a gyermek.

Fonott kosár telis-tele,
s a kertben hímes árnyak:
a képzeletbeli mesék
valóságossá válnak.

Tóthárpád Ferenc

Gyólai Dávid, 2. osztály, Miloš Crnjanski iskola, Magyarittabé

Borika fája

Borikáék utcájába egy reggelen befordult két bácsi. Ásót, kerti szerszámot cipeltek. Egyikük talicskát tolt, azon egy halom vékony fácska volt összekötözve.

Az egyik bácsi felgyűrte az inge ujját, és ásni kezdett.

Felásott egy kis négyszögnyi földet az utca szélén, s a friss, porhanyós földbe beültetett egy karcsú fácskát. Éppen Borikáék ablaka előtt. A másik bácsi karót kötözött a kis fa mellé. Aztán odébb mentek, és újból ásni kezdtek.

Borika az ablakban bábmészakodott.

– Nézd csak, édesanya, nézd! Mit csinál a bácsi?

– Fát ültet, Borikám.

– De hát ez nem fa! Ez csak olyan, mint egy bot.

– Még fiatal – mondta édesanya.

– Majd ha megnő, megerősödik. Szép, lombos fa lesz belőle.

– És miért rakott oda a bácsi még egy fát?

– Az karó. Védi a kis fát. Még olyan gyenge, hogy a szél is meghajlíthatja, eltörheti. A karó vigyáz rá.

Borika csak hallgatott, és el nem jött az ablakból addig, amíg a bácsik az utolsó kis fát is el nem ültették. Másnap reggel szaladt az ablakhoz.

– Még nem nőtt meg a kis fa?! Ugyanolyan, mint volt! – kiáltotta csalódottan.

Édesanya nevetett:

– Várj csak, várj. Nem megy az olyan gyorsan. Eső meglocsolja, nap melegen-ti, s a fácska mindennap nő egy kicsit. De olyan kicsit, hogy azt észre sem veszed. Mire te megnősz, szép, nagy fa lesz belőle is.

Borika ezután is sokszor elnézegette, mit csinál a kis fa. Hogyan pattannak ki rajta a rügyek, hogyan bontja ki az első levélkéket, s milyen boldogan nyújtózik a nap felé. Ezt megértette Borika, a napot ő is nagyon szerette, s biztatgatta is a kis fát:

– Úgy, úgy napozz csak, te kis fácska. A te leveleid zöldék lesznek a naptól, én meg ilyen szép barna leszek, látod?!

Ha a fiúk a ház előtt labdázta, kergetőztek, s szaladtukban megkapaszkodtak a fiatal fa gyenge törzsében, Borika rájuk szólt:

– Ne bántsátok a kis fát, nem szabad rángatni.

A kis fa és Borika együtt növekedett. De Borika gyorsabban nőtt. Egy szép napon már elment egyedül a boltba... Óvatosan fogta a tejeskannát, és csak a fejével bólintott a kis fának, amikor elment mellette:

– Most nem tudok integetni, kis fácskám, mert kilötyög a tej!

Édesanya büszkén fogadta:

– Mit szólt a tejes néni, Borikám?

– Azt mondta, hogy: tessék kisasszony, egy liter tej – nevetett Borika. – Pénzt is kaptam ám vissza, itt van a zsebemben!

Azontúl Borika mindennap elmehetett a kannával a boltba, és egyedül vásárolta meg a tejet. Édesanya nagyon meg volt elégedve. De egy napon megcsóválta a fejét. Ejnye! Itt valami nincs rendben. A tej napról napra kevesebb lesz.

– Kislányom – mondta Borikának –, gyere, visszamegyünk együtt a tejes né-

nihez. Hiszen ez még egy fél liter sincs! Alig van félig a kanna!

Borika nagyon piros lett, és lehajtotta a fejét.

– Talán megittad, Borikám? – kérdezte édesanya.

– Nem... én nem... – szepegett Borika. – Édesanya... ne haragudj!... – és elkezdet keservesen sírni.

– Miért ne haragudjak? Ne sírj, hanem mondd el szépen, hogy mi történt!

– Édesanya... a kis fa... az én kis fám! Az eső olyan ritkán esik... és szegényke folyton csak vizet igyék?! Biztosan éhes is... ráöntöttem a tejecskéből... hogy hamarabb nagyra nőjön!

Édesanya elnevette magát.

– Ó, te kis csacsi! A fák nem isznak tejet! Hát nem tudod, hogy a fa, mint a többi növény, a földből szív magának táplálékot a gyökereivel? Az az ő eledele!

De abban igazad van, hogy sok-sok víz kell neki. Gyere, töröld meg a szemedet, elmegyünk valahová.

Elmentek, és vettek egy szép kis locsolókannát. Olyan zöld színe volt, mint a friss faleveleknek.

– Ez a tiéd, Borikám – mondta édesanya. – Ezentúl te fogod meglocsolni a kis fát. De a tejet békén hagyd ám! Azt mi isszuk meg.

Úgy is lett. Édesanya esténként kirakta a kék bögrét, és teleöntötte tejjel:

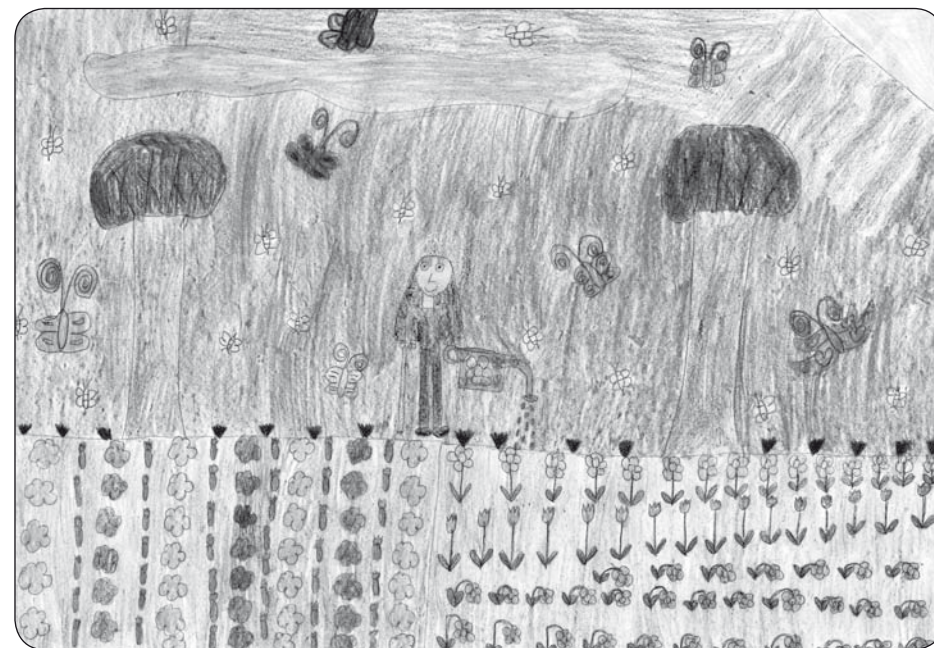
– Ez a tiéd, Borikám! – mondta.

Utána elővette a zöld kannát, és megtöltötte vízzel:

– Ez meg a kis fáé! Össze ne téveszd!

Ezen Borika nagyot nevetett, és mint ha a kis fa levelei közül is susogó kuncogás hallatszott volna. Azután mindenki megitta a magáét, és aludni tértek.

Tasnádi Éva

Januskó Zita, 2. osztály, Cseh Károly iskola, Törökfalu

Kertész leszek

Balog Dávid
1. osztály, Királyhalom

Bodó Lilien
1. osztály, Királyhalom

Pilisi Kata
3. osztály, Október 10. iskola, Horgos

Kelemen Balázs
2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Dudás Ivett
1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Sörös Adrián
1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Pakai Petra
3. osztály, Október 10. iskola, Horgos

Zaj Léna
1. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Sütő Theodóra
4. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Seges Andrea
4. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Sebők Krisztián
4. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Dunai Léna
1. osztály,
Đuro Salaj iskola,
Szabadka

Szárnybontogató

Mátyás királyról szóló mesék

A tanító nénivel bábszínházban voltunk. Megnéztük a Mátyás király lopni megy című mesét.

Az előadás azzal kezdődött, hogy Mátyás király felöltözött parasztruhába, és elindult megnézni, hogy élnek a parasztok. Betért egy cigányasszonyhoz, aki megjósolta, hogy király lesz belőle, meg azt, hogy a névnapján meg fog halni, ha nem megy lopni. Betért egy kocsmába, hogy keressen valakit, aki lop vele, és megtanítja, hogyan kell lopni. Nem talált senkit. Találkozott egy bakával, aki lopni készült, mert elfogyott a zsoldja. Együtt boroztak. Rávette Mátyást, hogy menjen vele. A király ép erre várt. A főminiszter házába mentek. A baka bement a házba lopni, a király örködött. A baka kihallgatta a főminisztert, aki valakinek arról beszélt, hogy az a terve, megmérgezi a királyt a névnapján, és ő lesz a király. A baka elmondta a királynak, hogy mire készül a miniszter úr. Mátyás király felkészülten várta a névnapját. Jött a miniszter a mérgezett kávéval. A király arra kérte a minisztert, hogy cseréljenek poharat. A miniszternek remegett a keze, és kiöntötte a kávéval.

Így a jóslat beteljesült. Mátyás király nem halt meg, mert elment lopni. A miniszter börtönbe került, a katonát pedig a király megjutalmazta.

Losonc András, 3. osztály,

Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Mátyás királyról szóló mesék

Történt egyszer, hogy Mátyás a királlyá koronázása előtt lopni ment, hogy megmentsse az életét.

Álruhában járta az országot. Betévedt egy jóshoz, aki megjósolta, hogy ha a neve napjáig nem lop valakitől, meghal. Mátyás meglepődött. Kereste, hogy ki is lehetne, aki tudna

segíteni rajta, mert ő nem tud lopni. Kereste a segítséget a kocsmában, az utcán, de senkit sem talált. Végül egy régi kocsmában rátalált egy asszonyra, aki éppen lopni indult. Mátyás elment vele. Pont a miniszter úrhoz mentek be. Loptak aranytányért, aranyvillát, aranykanalat. Az asszony véletlenül meghallotta, hogy a miniszter arról beszél, hogy másnap, a király neve napján arra készül, hogy jó erős kávéval főz neki, amibe mérget rak, hogy megmérgezze. Az asszony elmesélte, amit hallott Mátyásnak. Másnap Mátyás király túljárt a miniszter úr eszén, nem itta meg a mérgezett kávéval. Tömlöcbe vetette a minisztert.

Így menekült meg a haláltól a neve napja előtt.

Nikolics Martin, 3. osztály,

Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Riport egy mesehőssel

Boldogságországból érkeztem, és a kedvenc mesehőssémmel, Hófehérkével készítettem riportot.

- Jó napot, Hófehérke! – üdvözöltem.
- Örülök, hogy felkerestél, nagyon szeretek az életemről beszélni. Várom a kérdéseit.
- Nagyon féltél-e az erdőben? – kérdeztem.
- Igen, rettegtem, az erdő félelmetes és sötét volt – válaszolt.
- Milyen volt a törpék ágyában aludni?
- Az ágy kicsi volt, mégis nagyon jól aludtam.
- Csinos volt-e a királyfi? – kacsintottam.
- Igen, elbűvölő volt! – pirult el.
- Hol vetted ezt a ruhát? – érdeklődtem.
- Szunditól kaptam ajándékba.
- Jaj, most már mennem kell, vár az én szöke hercegem!

Megköszöntem a beszélgetést, és hazaindultam a lepkeszárnyú kocsimmal.

Tukacs Anna, 4. osztály,

Kis Ferenc iskola, Orom

Aranyhegynek legtetőjén
van egy szép kis mesekert,
a kis kert minden zegzuga
magában szép mesét rejt.

Mesekert

(Részlet)

Mese terem minden ágon
– szőlő fürtjén, fa tövén –,
történetet rejt magában
minden ott lakó növény.

Éjjel már a keresztes pók
háló helyett mesét sző,
gyermekfülbe szellő szárnyán
üzen, s ekképp mesél ő.

Tavasszal a föld mélyéből
ezernyi kis mese nő,
virágporként száll az égen
ahogy suttog a szellő.

Gönczi Erika

Börcsök Barbara, 4. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Húsvéti tojáskeresés

Színesek, mintások, sokfélék... ilyenek a húsvéti tojások. Ahány, annyiféle vidám színben pompázik, de mégis van közöttük kettő, amelyik tökéletesen egyformára sikeredett. Megtaláld ezt a „tojáspárt” a húsvéti tojások rengetegében?

Barkács

Húsvéti bárányka

A bárány a húsvét egyik szimbóluma. Ezt az aranyos bolyhos báránykát te is könnyen elkészítheted a fészek mellé.

Kellékek:

- néhány félbe vágott WC-papír guriga (annyi, amennyi bárányt szeretnél készíteni)
- vattapamacs
- mozgó szemek
- fekete kartonlap
- fapálcikák
- fekete filctoll
- olló, ragasztó

Így készítsd:

A vattából tépj le kisebb darabokat, majd készíts belőlük golyókat! A WC-papír gurigát kívülről ragasztózd be, és

nyomkodd rá körbe a vattagolyókat! Ezután a fapálcikákat vágd félbe, és fessd be feketére a filctollal! Ebből lesznek a bárányka lábai. A lábakat ragaszd fel belülről a gurigára, úgy, hogy ha felállítod a bárányt, a guriga nyílása felül legyen. Ezután a fekete kartonból vágd ki a bárány fejét, ragaszd rá a szemeket, majd a kész fejet erősítsd rá a testére!

Készen is van a húsvéti báránykád! Hímes tojást vagy csokitojást tarthatsz benne.

Kertészkedjünk!

Saját kertben vagy a teraszon, mindegy hol kertészkedsz, vedd figyelembe a következőket!

- Kisméretű gereblyével vagy öntözőkanálal könnyebben megy a munka.
- Termeszd kedvenc zöldségedet, vagy a boltban válassz a színes tasakos virágmagok közül.
- Kertésznapló: amíg nő a növény, rajzold le, hogyan fejlődik!
- Válassz gyorsan termőre forduló növényeket, mint a retek vagy a számooca.

Mikor kell elvetni a magokat?

Ehhez segítséget találsz a vetőmag tasakján, ahol a kiültetés idejét is megadják. A magokat csak akkor vetheted el szabadföldre, ha a kertben a talaj kellően felmelegedett. Ez kell ahhoz, hogy a mag kicsírázzon. Vannak olyan zöldségek, amelyeknek több időre, akár hónapokra is szükségük van ahhoz, hogy a magból a növény kifejlődjön és leszedhesd az érett termést.

Figyeld csak meg a vetőmagokat, mennyire különbözőek! A zeller magja például nagyon apró. És ha megnézel egy tökmagot? Ez 400-szor nehezebb a zellernél. Ez kb. olyan, mintha egy cica és egy elefánt súlyát hasonlítanád össze.

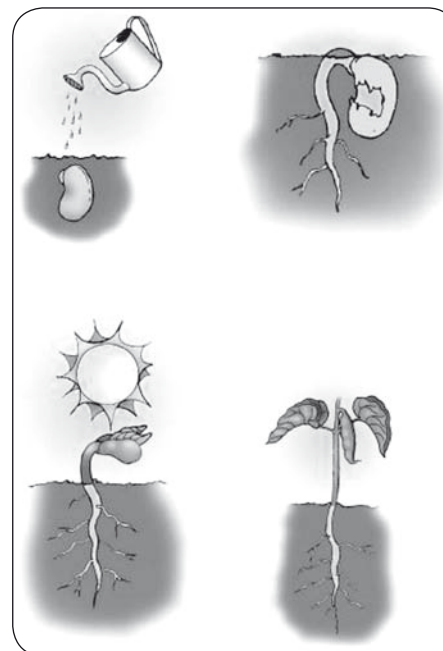
Miért kell felásni a földet a kiskertben?

Azért, hogy lazítsuk, porhanyítsuk, és így jó puha ágyat készítsünk a növényeknek, amelyeket oda ültetünk. Az ásó nyomán a föld felső rétege és vele együtt sok száraz levél, fűszál is mélyebbre kerül, ott lassan elkorhad, és javítja a talajt. Hasznos a föld forgatása azért is, mert előbukkannak azok a pajorok, lótetűk, amelyek növényeink gyökereit rágcsálják. A tyúkok nem véletlenül kotorásznak az ásó körül, mert a megmozgatott földből mindig kerül számukra néhány jó falat. A mezőkön az ásást a szántás helyettesíti.

Hogyan vessünk el egy magot?

Az erdőben és a mezőn a magok lehullanak a fákról, a bokrokról vagy a kórókról, és aztán vagy a földre kerülnek, vagy nem. A szerencsések kihajtanak, és új növény sarjad belőlük, a többiek lassan kiszáradnak és elpusztulnak. Ha magot vetünk el, soha ne dugjuk nagyon mélyre! Éppen csak annyi föld kerüljön rá, hogy eltakarja. Ezután meg kell öntözni, de óvatosan, nehogy a víz kimossa a magot a talajból. A kertben érdemes kis leszűrt ágacskákkal megjelölni a magok helyét.

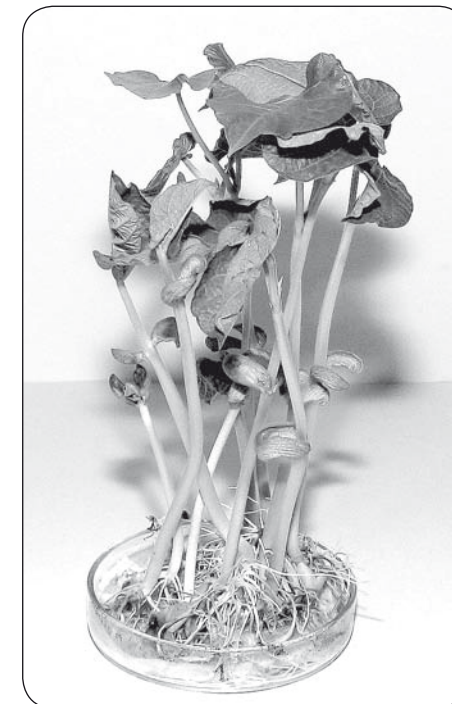
Hogyan kell egy növényt elültetni?

Először egy gödört vagy lyukat kell ásunk a földre, akkorát, hogy a növény gyökerei kényelmesen elférjenek benne. Vigyázzunk, hogy a gyökerek, a vékony hajszálgökerek ne sérüljenek meg, ne hajoljanak visszafelé ültetés közben. Egyik kezünkkel fogjuk a nö-

vény szárát, a másikkal vagy egy kis lapáttal óvatosan földet szórunk a gödörbe, és betemetjük a gyökereket. Amikor már megtelt, kicsit meg is nyomkodjuk, azután csészét képezünk a növény töve körül, hogy a víz megálljon benne, és jól beöntözzük.

Kísérletezz!

Babcsíráztatás

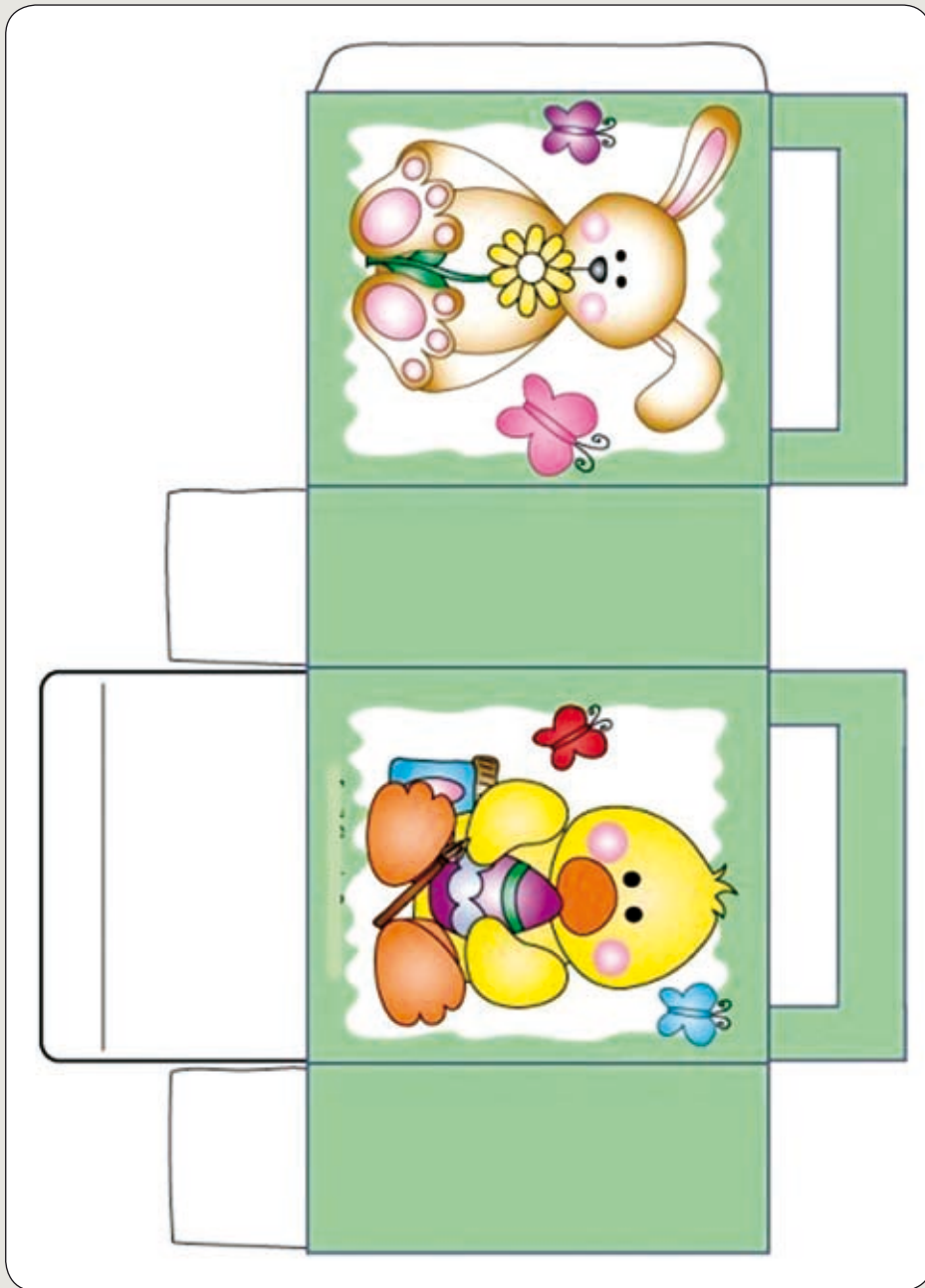
Nagyon jó szórakozás, és közben sokat tanulhattok belőle. Kérjetek anyukától néhány szép tarkababszemet, és először pár napig lapos edényben, vízben áztassátok őket! A víz csak olyan magas legyen, hogy a babot ellepje, de mindig utána kell tölteni, mert különösen meleg időben gyorsan párolog. A babszemek rövidesen erősen megduzzadnak, később pedig már annyira meghízhatnak, hogy a héj megreped rajtuk, és előbukkan a gyökér, illetve maga a növényke. Ha kicsit megerősödtek, cserépkébe ültethetitek őket.

Húsvéti kosárka és könyvjelző

Ezek az oldalak nyuszi könyvjelzőt és kosársablont találsz. Vágd ki a könyvjelzőket és a sablont a vonalak mentén, majd ragaszd rá egy erősebb papírra, kartonra!

A kistáskát hajtogasd össze, a fehér mezőket ragasztózd be, és erősítsd össze a táskát! Nagyon mutatós lesz, ha megtöltöd apró csokitojásokkal!

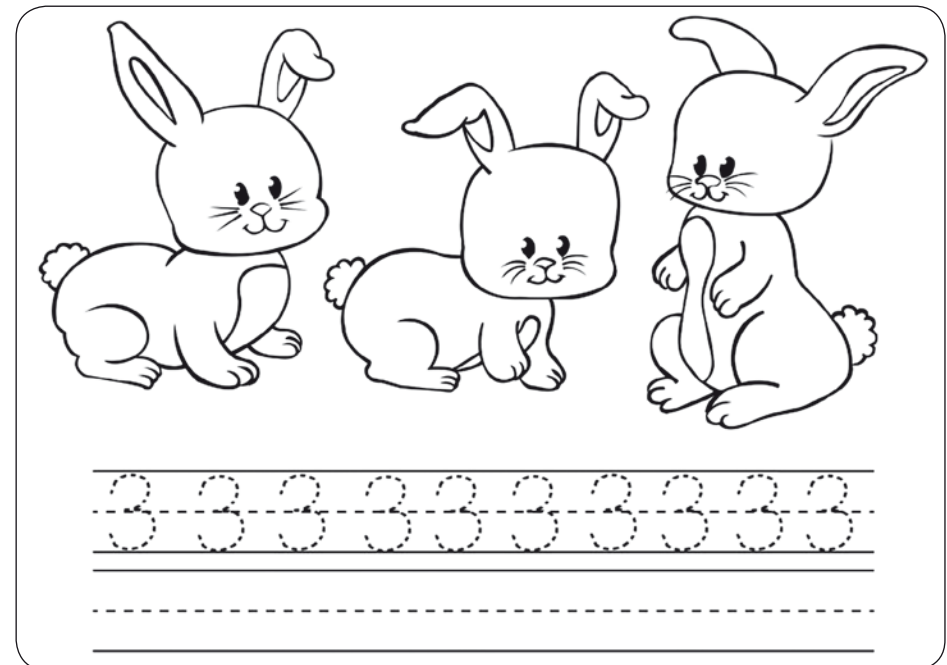
Kösd össze!

Kertész szerszámok

A kertész magvakat szeretne elültetni, de ehhez szüksége van a szerszámaira.
Karikázd be az öt ültetéshez szükséges eszközt!

Folytasd a sort!

Állatvilág

A házinyúl

A házi- és az üregi nyúl között nincs nagy különbség. Eredeti hazája az Ibériai-félsziget és Észak-Afrika. A történelmi időkben terjedt el Európa nagy részén, sok földközi-tengeri és csendes-óceáni szigeten. Az üregi nyulat valószínűleg már az egykori rómaiak háziasították, az ízletes nyúlpecsenye ugyanis már akkoriban is kedvelt ételnek számított az ünnepi lakomákon.

A kis vad üregi nyulakat fogságban is könnyen lehet nevelni, az elkóborolt házi nyulak pedig a szabadban is képesek magukról gondoskodni. Az a tény, hogy a szabadban élő állatok megszokták a szűz üregekben való életet, megkönnyíti nyúlketrecekben tartásukat. Még az etetésük sem túl bonyolult, mivel nem túl válogatós növényevők. Erős rágcsláló fogazatuknak köszönhetően a fás szárú növényekkel is megbirkóznak. A kert igen sok takarmányt kínál a nyulaknak. A levágott fű, a lomb, a nyesedék, a gyomok egy része, a sárgarépa lombja, s persze a répa is, a káposztafélék mind kiváló takarmány.

Az üregi nyulakhoz hasonlóan a házi nyulak is évente ötször fialnak, s egy-egy alkalommal 4–12 utódot hoznak a világra. A kisnyulak csupaszon és vakon születnek, de

a kitépett szőrzettel bélelt puha fészekben, amelyet az anyjuk készített nekik, nem fáznak. A csöppnyi nyúlfiak 4–6 hetes korukig szopnak, de már 3 hetes korukban kóstolgatják a gyenge fűféléket, a herét.

A nyuszi érzékei közül talán a szaglászuk a legfejlettebb, de hallásuk is igen jó. Látásuk gyengébb, de ugyancsak nem rosszul fejlett. Hangjukat ritkán hallatják, ami félelem esetén hangos, panaszos sírás. Emellett hátsó lábukkal dobbantanak, ami éppúgy kifejezheti félelmüket, haragjukat, sőt társaik felé figyelmeztetésül is szolgál.

Érdekes nyuszi tények

- A nyuszi, akárcsak a kutyák, kizárólag a talpukon izzadnak.
- A nyulak nem tudnak hányni.
- Ha egy nyuszi a hátára fordítunk, és lassan előre-hátra csúsztatunk, egyfajta transzba esik. Ez feltehetően azt jelenti, hogy a nyulakat is lehet hipnotizálni.
- Az összes állat közül a nyulak kapnak leggyakrabban hőgutát.
- A nyúl maga mögé lát anélkül, hogy elfordítaná a fejét.

Nyuszi mese

*Nyuszi, nyuszi vígan játszik,
csak a két nagy füle látszik.
Hajnal óta ugrál sorba
rekettyébe, sombokorba.
Estére már nem bokázik,
ihog-lihog lassan mászik,
meg is eszik tíz-húsz torzsát,
vizet iszik három dézsát.*

Csukás István

– A nyúl hosszú füle nem divatból olyan: remek hallása van. Meghallják például a több száz méterrel felettük köröző héja repülését.

– A „nyuszi hopp” mondás nem alaptalan: akár három métert is tudnak előreugrani.

– A nyuszi 28 foguk van, és ezek egész életükben folyamatosan nőnek – ezért ropogtatnak valamit (szénát, megfelelő ágakat) egész nap, hogy így koptassák a fogukat. Ha mégsem kopnak megfelelően, akkor az állatorvosnak kell levágni belőle, nehogy a nyuszi egészsége bánta.

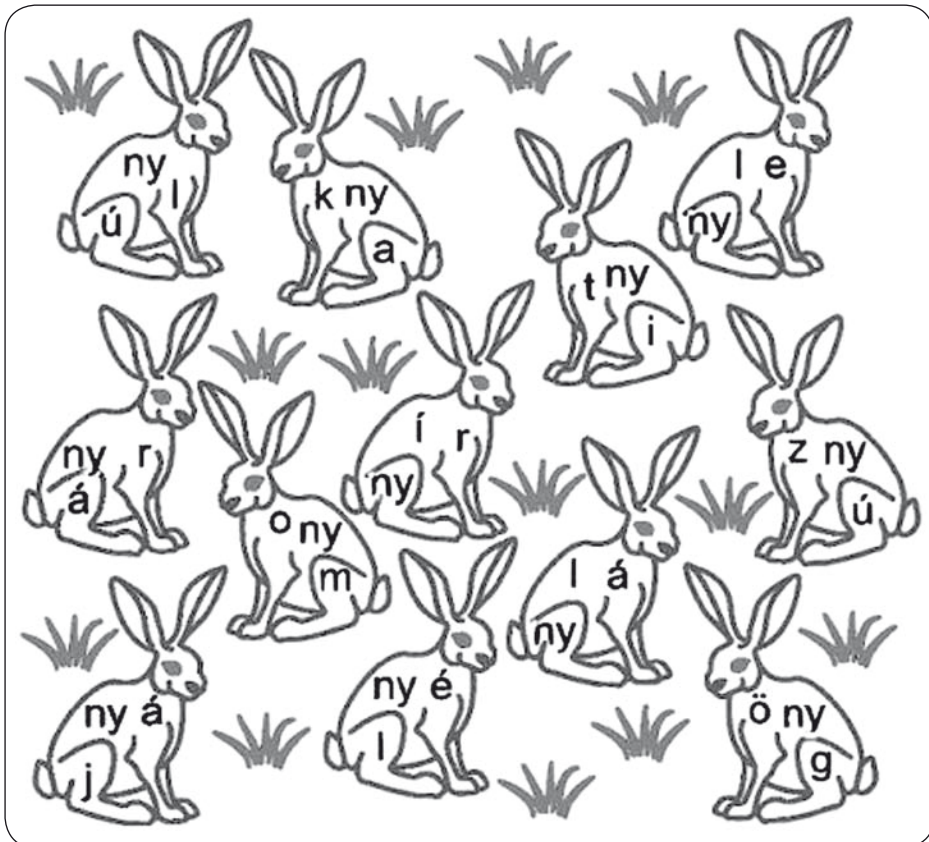
– A világ legidősebb tapsifülese 16 éves volt.

– Nagyon tiszta állatok. Naponta többször mosakodnak (nemcsak önmagukat, hanem egymást is).

– Naponta legalább tizenhatszor alszanak, igen rövid ideig, legfeljebb néhány percig. Nyitott szemmel alszanak – kivéve, ha teljes biztonságban érzik magukat, akkor becsukják a szemüket.

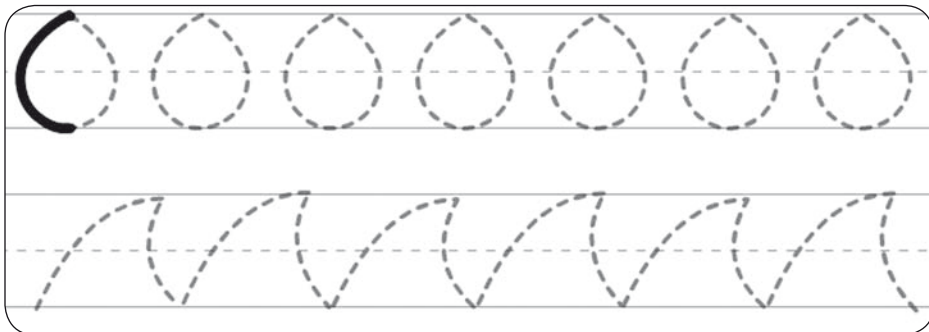

Szóalkotó

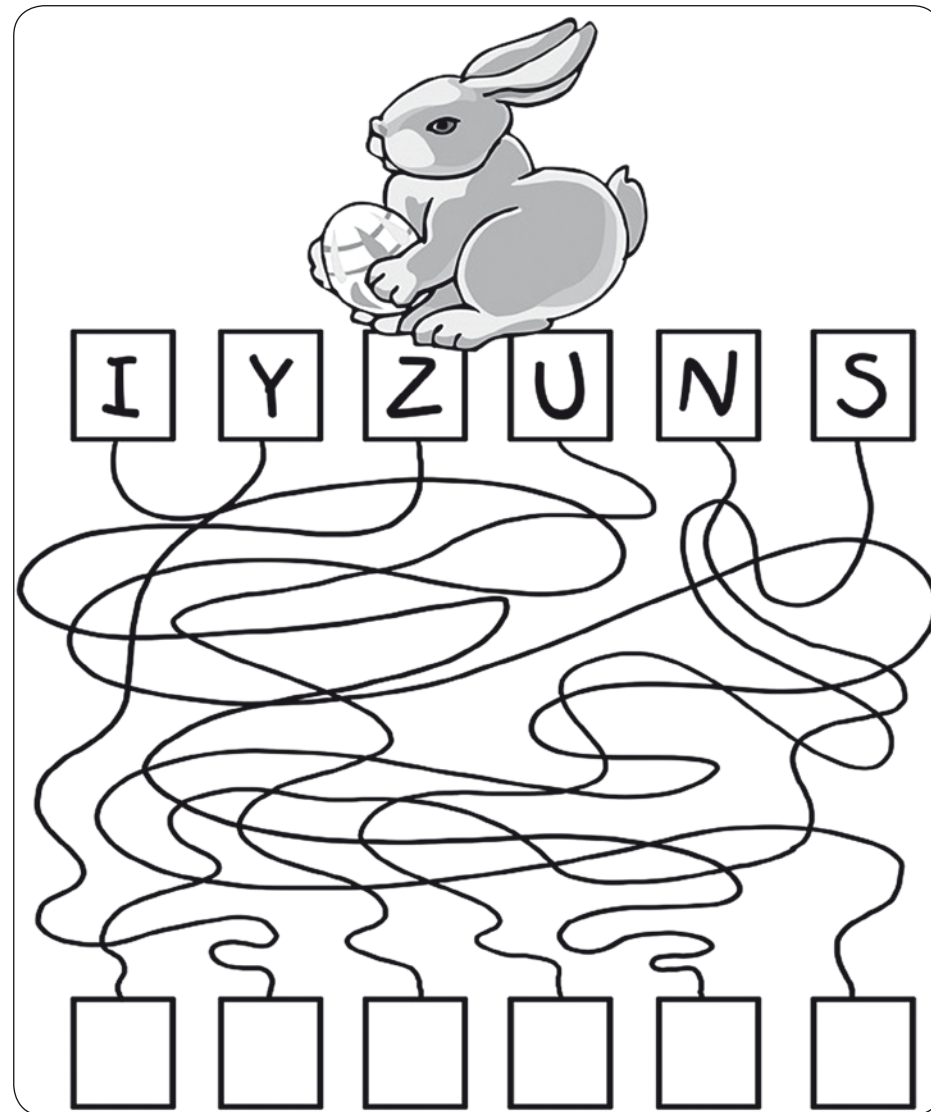

Minden nyuszi egy ny betűre kezdődő szó betűit viseli magán. Te hányat tudsz összerakni?

Folytasd a sort!

Itt a húsvét, megjött a...

Na, vajon kicsoda? Ki az, aki ilyenkor az ajándékokat hozza a gyerekeknek? Még mindig nem tudod? Semmi baj, most könnyedén rájöhetsz a megoldásra: csak menj végig az ujjaddal a betűlabirintus „ágain”, és írd be az üres kockákba az ágak másik végén található betűket. Ha a végén összeolvasod a szöveget, megkapod annak az állatnak a nevét, akit húsvétkor minden gyerek nagyon vár.

Húsvétváró

Barna Anasztázia

2. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Almádi Gábor

1. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Kovács Petra

6 és fél éves, Mézeskalács Óvoda, Szaján

Homonai Viktória

3. osztály, Október 10. iskola, Horgos

Polyákovity Alen
3. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Hén Benjamin
4. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Szárnybontogató

Téli „élményem”

Egy szép téli napon
nem tudtam csúszni a havon,
ezért aztán anyukám
kitalált egy jó vacsorát.

Nem állunk egész nap a konyhában,
inkább felmegyünk a várba.
Ott sétálunk egyet párban,
és beülünk a legjobb sushi-bárba.

Ott aztán volt minden jó,
tészta, csirke és kagyló.
Mindenfélét ettünk.
Nem bántuk meg, hogy odamentünk.

Aztán fizetésre került a sor,
de Gábor nem talált, csak aprót.
Anyát kellett borogatni,
mert ottmaradtunk mosogatni.

**Fajta Lili, 4. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

Téli élményem

Megszólal a csengő,
Kezdődik a szünidő!

Csomagolunk,
A hegyekbe indulunk.

Nagy pelyhekben hull a hó,
Síelni tanulok, jaj, de jó!

Sílécek a lábamon,
Hogy induljak, nem tudom!

Gyuri bácsi magyaráz,
Van bennem kis lámpaláz.

Szorgosan gyakorolok,
Meghódítom a hegycsúcsot.

Nem nehéz a síelés,
Jó dolog a teelés!

**Sebők Krisztián, 4. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

Téli élményem

Első nap sok takarítás,
Mert a karácsony már várt ránk.

A főzés, sütés is ránk maradt,
Amiben mindenki segíteni akart.

A tortát sokan díszítettük,
Aztán mind meg is ettük.

A Jézuska is eljött hozzánk,
És sok ajándékot hagyott maga után.

Valaki labdát, pulcsit vagy karikát kapott,
A karácsony mindenkinek tetszett, de nagyon.

Az újév is sikeresen elmúlt,
A testvéreimmel otthon buliztunk.

A szüleim bálban voltak,
Ők ott buliztak sokat.

A rakétázást is figyelembe vettük,
Amit sokáig élveztünk.

Az ünnepek alatt jól éreztem magam,
Remélem, ez minden évben így is marad.

**Börcsök Barbara, 4. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

Húsvétváró

Sütő Valentina

1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kablyev Szonya

1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Dudás Ivett

1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Bukovec Dávid

1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Jaramazovity Eszter

3. osztály,
Jovan Mikić iskola,
Szabadka

Hegedűs Petra

4. osztály,
Október 10. iskola,
Horgos